

På gång inom avfallsområdet april 2023

Två gånger om året sammanställer Naturvårdsverket vad som är på gång inom avfallsområdet. Denna lista sammanställdes i april 2023.

EU OCH INTERNATIONELLT	4
EU:s nya batteriförordning.....	4
Revidering av EU:s avfallsdirektiv	4
Revidering av förpackningsdirektivets utformningskrav	4
Revidering av industriutsläppsdirektivet (IED)	5
Ny förordning om producentansvar för bilar	5
Ny förordning om producentansvar för däck.....	6
E-tjänster för producentansvar och kommunens städkostnader.....	6
EU:s nya handlingsplan för cirkulär ekonomi	6
EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter.....	7
EU:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet	7
EU:s förordning om fluorerade växthusgaser	8
Europeiska plastpakten	8
Internationellt plastarbete.....	9
Baselkonventionens 16:e partsmöte (COP16)	9
Revidering av Industriutsläppsdirektivet (IED)- BAT-slutsatser för deponier. 9	
EU:s miljöavtryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF)	10
Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning	11
Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns	11
REGERINGEN	12
Regeringen strategi och handlingsplan för cirkulär ekonomi	12
PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	13
Regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet.....	13
Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport	13
Regeringsuppdrag om att minska möjligheterna att utnyttja systemet med anmälningspliktiga verksamheter.	13
Regeringsuppdrag rätt plast på rätt plats.....	14
Utveckla samverkan för Sveriges delar av en hållbar europeisk batterivärdekedja	14
Nationell plastsamordning	14
Ökad återvinning och återanvändning av elutrustning	15

Regeringsuppdrag - vägledning och riktlinjer för återanvändbara matlådor och muggar	15
Regeringsuppdrag: Globala standarder för plastprodukter	16
Regeringsuppdrag om producentansvar för förpackningar.....	16
Regeringsuppdrag om resursbehov för att förebygga, upptäcka och stävja avfallsbrott	16
Åtgärder för att öka materialåtervinningen av kommunalt avfall.....	17
NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG	17
Regeringsuppdrag om förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet	17
Regeringsuppdrag: Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar.....	17
Öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser	18
Metod för nationella skräpmätningar.....	18
FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat).....	19
Föreskrifter differentierad ersättning för förpackningar respektive elutrustning	19
Föreskrifter ersättning till kommuner för insamling av förpackningar.....	19
Översyn av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall	20
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken	20
Tillsynsvägledning för tillsyn mot illegala avfallsverksamheter och avfallstransporter.....	20
Naturvårdsverkets föreskrifter om skyldigheter för näringsidkare att lämna uppgifter till statistik om uppkommet avfall.....	21
Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten	21
Vägledning om producentansvar för förpackningar	22
Vägledning och övertagande av ansvar för retursystemet	22
Vägledning om åtgärder för att minimera utsläpp av mikroplast från tillverkning och hantering av plast.....	22
Vägledning om plastbärkassar	23
Vägledning om engångsplast	23
Vägledning om producentansvaret för förpackningar	23
Ändring av föreskrifter om miljörapport	24
Vägledning av transport av begagnade fordon mellan länder.....	24
Uppdaterad vägledning om 29 kap. Miljöprövningsförordningen.....	24
Utvärdering av nationell avfallsplan och avfallsförebyggande programmet ..	24
ÖVRIGT.....	25
Aktuell avfallsstatistik.....	25

Projekt för genomförandet av nya regler för producentansvar och engångsplast	26
Dialog för en hållbar textil värdekedja	27
Forskningsmedel om hållbar konsumtion	27
Forskningsmedel om avloppsvatten och övergödning.....	28
Forskningsprojekt om mikroplaster	28
Nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat 2019–2024	28
RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP).....	28
Nyhetsbrevet Hållbart	29

EU OCH INTERNATIONELLT

EU:s nya batteriförordning

En överenskommelse om ny batteriförordning på EU-nivå, som ersätter det existerande batteridirektivet, har godkänts av rådet och Europaparlamentet. Överenskommelsen behöver bland annat översättas, men väntas träda ikraft i sommar och blir gällande sex månader senare. Batteriförordningen är mycket omfattande och täcker batteriets hela livscykel, från produktion till användning och avfallshantering. Förordningen innehåller ett stort antal genomförandeakter och delegerade akter vilket kommer kräva fortsatt arbete.

Länkar till mer information:

[Batteries \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Kontaktperson: Jakob Rindegren

Revidering av EU:s avfallsdirektiv

EU-kommissionen konstaterar att avfallsgenereringen ökar, materialåtervinningen stagnerar och att materialåtervinningsbart avfall istället går till energiåtervinning och bortskaffande. I linje med de målsättningar som satts upp genom bl.a. EU:s gröna giv samt handlingsplanen för en cirkulär ekonomi, behöver åtgärder vidtas. EU:s avfallsdirektiv ska därför revideras med syftet att förbättra avfallshanteringens sammantagna miljöresultat i linje med avfallshierarkin och genomförandet av principen att förorenaren betalar. Aviserade fokusområden är textilier, matavfall och förebyggande av avfall samt separat insamling av avfall.

Under 2022 genomfördes ett offentligt samråd, vilket främst handlade om förebyggande av avfall, matavfall, separat insamling samt regulatoriska och ekonomiska incitament. EU-kommissionens förslag till revidering av avfallsdirektivet väntas komma under andra kvartalet 2023.

Kontaktperson: Helen Lindqvist

Revidering av förpackningsdirektivets utformningskrav

EU Kommissionen har sedan slutet av 2019 bedrivit ett arbete med att se över förpackningsdirektivets bestämmelser och i november 2022 kom ett förslag till en ny förordning. Initiativet utgår från de prioriteringar som tillkännages i den europeiska gröna given, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och ett särskilt rättsligt mandat i direktivet om förpackningar och förpackningsavfall. Förslaget till ny förordning ska bidra att nå målet för den europeiska Gröna given och den nya handlingsplanen för cirkulär ekonomi genom att säkerställa att alla förpackningar på EU-marknaden är materialåtervinningsbara senast 2030 och att en större andel förpackningar också är återanvändbara.

Revideringen av bestämmelserna syftar till att

- förhindra uppkomsten av och minska mängden förpackningsavfall och främja återanvändning

- se till att alla förpackningar som släpps ut på EU marknaden är materialåtervinningsbara på ett ekonomiskt lönsamt sätt senast 2030,
- öka användningen av återvunnen råvara i plastförpackningar och ersätta jungfruliga material

En viktig del av förslaget är att det går från att vara ett EU-direktiv till att bli en EU-förordning. Syftet med det är att bidra till en harmoniserad inre marknad samt att minska den administrativa bördan och underlätta för ekonomiska aktörer. Den rättsliga grunden är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Kontaktperson: Magdalena Salomonsson

Revidering av industriutsläppdirektivet (IED)

Den 5 april 2022 presenterade EU-kommissionen ett förslag till reviderat industriutsläppdirektiv (IED, 2010/75/EU). IED omfattar ett trettiotal olika branscher som t.ex. kemiindustrin, metallindustrin och delar av avfallsbranschen. Revideringen av IED är ett led i att genomföra den Europeiska Gröna Givens och flera tillhörande strategier såsom EU:s handlingsplan för nollförurening, Metanstrategin, Kemikaliestrategin och Handlingsplanen för cirkulär ekonomi. För de förändringar i direktivet som gäller cirkuläret och resurshushållning är förslaget att bindande gränsvärden för resurshushållning ska vara ett tillståndsvillkor för de anläggningar som omfattas av IED på samma sätt som de gränsvärden som redan nu finns för utsläpp till luft och vatten. De parametrar som skulle omfattas av dessa gränsvärden för resurshushållning är enligt förslaget konsumtionsnivåer, resurseffektivitetsnivåer och återanvändningsnivåer som omfattar material, vatten och energiresurser, samt avfall och andra nivåer som erhållits under specificerade referensförhållanden. Redan i det befintliga direktivet är det en anläggnings grundläggande skyldighet att generering av avfall förhindras samt att energi används effektivt. Till detta föreslås även att en anläggning ska använda materialresurser och vatten effektivt, inklusive genom återanvändning, och att den ska beakta försörjningskedjans övergripande miljöprestanda under hela livscykeln vid behov. Förhandlingarna om ändringarna i direktivet pågår på EU-nivå inom rådsarbetsgruppen för miljö och förväntas fortsätta under våren 2023 under det svenska ordförandeskapet.

Kontaktperson: Elin Sieurin

Ny förordning om producentansvar för bilar

Regeringen har beslutat om en ny förordning om producentansvar för bilar. Förordningen träder i kraft den 1 maj 2023 men vissa bestämmelser tillämpas redan tidigare. Förordningen innehåller nya bestämmelser som innebär förändringar för både nya och befintliga aktörer inom producentansvaret.

Mer information: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-bilar/>

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

Ny förordning om producentansvar för däck

Regeringen har beslutat om en ny förordning om producentansvar för däck. Förordningen träder i kraft den 1 jan 2024 men vissa bestämmelser tillämpas redan tidigare. Förordningen innehåller nya bestämmelser som innebär förändringar för både nya och befintliga aktörer inom producentansvaret.

Mer information: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-dack/#E1589877708>

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

E-tjänster för producentansvar och kommunens städkostnader

Naturvårdsverket har tagit fram en rad nya e-tjänster kopplat till producentansvar och nedskräpningsavgifter.

Företag som omfattas av producentansvar och kommuner som ska rapportera städkostnader kan logga in i e-tjänster för att lämna uppgifter till

Naturvårdsverket via denna sida: <https://www.naturvardsverket.se/verktyg-och-tjanster/e-tjanster/e-tjanster-for-producentansvar/>

Mer information: Naturvårdsverkets Kundtjänst

EU:s nya handlingsplan för cirkulär ekonomi

EU:s nya handlingsplan för cirkulär ekonomi är en viktig del av den europeiska gröna given. Den bygger på den första handlingsplanen för cirkulär ekonomi, från 2015. Den innehåller förslag på åtgärder längs produktens hela livscykel – från design till produktionsprocesser och konsumtion – för att säkra att resurser behålls inom EU så länge som möjligt. Flaggskeppet i planen är ramverket för hållbar produktspolitik. Kommissionen har lagt fram ett lagstiftningsinitiativ, för att reglera bl. a: återanvändbarhet, uppgraderbarhet och reparierbarhet och förekomst av farliga kemikalier (Ecodesign for Sustainable Products Regulation, (ESPR). Förhandlingar kommer att påbörjas under hösten, 2022.

Kommissionen har lagt fram ett förslag till reviderad byggproduktförordning och förslag för att stärka konsumenterna i den gröna omställningen. Kommissionen föreslår också åtgärder för att stärka inflytandet för konsument/ offentliga köpare, bl.a. ”rätt till reparation” och mål för miljöanpassad offentlig upphandling och driva på den globala omställningen till cirkulär ekonomi.

Handlingsplanen innehåller även övergripande åtgärder (bl. a. identifiera synergier med klimatarbetet) och särskilda satsningar på avfall (med fokus på förstärkt avfallspolitik, giftfri miljö, fungerande returmarknad och export), viktiga produktvärdekedjor är; (elektronik och IKT; batterier och fordon; förpackningar; plast; textil; byggnader och byggande; livsmedel, vatten och näringsämnen), övervakning (via bl. a. Circular Economy Monitoring Framework) och rättvis omställning för alla.

Kommissionen har aviserat att de senare under året bland annat kommer att lägga fram ett lagstiftningsförslag om gröna miljöpåståenden, ta fram ett ramverk för biobaserade, bionedbrytbara och komposterbara plaster samt ta fram åtgärder för att minska påverkan av mikroplaster i miljön.

Kommissionens lagstiftningsförslag läggs ut för samråd på [Publicerade initiativ \(europa.eu\)](#).

Länkar till mer information:

[EU:s andra handlingsplan för cirkulär ekonomi 2020 \(naturvardsverket.se\)](#)

[New Circular Economy Strategy - Environment - European Commission \(europa.eu\)](#)

[Den europeiska gröna given | Sverige \(europa.eu\)](#)

Kontaktperson: Anna Nylander

EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter

Ett förslag på ny Avfallstransportförordning som ska ersätta EC 1013/2006 om transport av avfall presenterades i november 2021. Förhandling i WPE pågår och Sverige har för avsikt att avsluta akten under vårt ordförandeskap våren 2023. Förordningen kommer med stor sannolikhet att träda i kraft under 2024.

Revideringen ska bland annat syfta till att avhjälpa följande brister i implementeringen av förordningen:

- Förordningen ska i ökad utsträckning stötta EU:s omställning till cirkulär ekonomi.
- Mängden avfall som exporteras ut ur EU till länder där den miljömässiga hanteringen är sämre ska minska.
- Tillsyn och kontroll av förordningens efterlevnad ska stärkas.

Förslaget innehåller två stora förändringar. Det införs krav på att all kommunikation ska ske digitalt, både mellan myndigheter och mellan aktörer (t ex exportörer, importörer, behandlingsanläggningar och transportörer) och myndigheter. Den andra stora förändringen som föreslås är insatser för att EU inte ska exportera sina avfallsproblem till tredje land, bland annat genom att EU ska godkänna vilka länder till vilka export får ske. Detta förslag kommer också att innebära att mer avfallsråvara kan behållas inom EU.

Förutom dessa två förändringar föreslås ett antal mindre, bland annat kortare tidsgränser i handlägningsprocessen och ökat fokus på kontroll och tillsyn.

Länk till mer information:

Waste shipments (europa.eu)

https://ec.europa.eu/environment/publications/proposal-new-regulation-waste-shipments_en

Kontaktperson: Anna Lundmark Essen

EU:s förordning om ämnen som bryter ned ozonskiktet

Den 5 april 2022 presenterade kommissionen ett förslag till omarbeting av Europaparlamentets och rådets förordning 1005/2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet (ODS-förordningen). Det primära syftet med kommissionens förslag om ODS-gaser är att ytterligare minska utsläppen av dessa ozonnedbrytande ämnen som också är potenta växthusgaser. Ozonförordningen genomför det

internationella traktatet Montrealprotokollet. De nuvarande bestämmelserna i förordningen om ämnen som bryter ned ozonskiktet (ODS-förordningen) behålls enligt kommissionens förslag, med några kompletteringar och justeringar. Kommissionen förslår bl.a. att återvinningskyldigheten för ODS-gaser utvidgas till att omfatta skumplaster i byggavfall. Förhandlingarna i miljöarbetsrådet har avslutats och ordförandeskapet fick den 5 april från Coreper mandat för att inleda interinstitutionella förhandlingar.

Länk till mer information:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2189

Kontaktperson: Maria Ujfalusi

EU:s förordning om fluorerade växthusgaser

Kommissionen presenterade den 5 april 2022 sitt förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets förordning 517/2014 om fluorerade växthusgaser (f-gasförordningen). Förslaget är en del av den europeiska gröna given. Den reviderade förordningen är ett nyckelinstrument när det gäller att minska utsläppen av f-gaser och bidra till att EU når sitt utsläppsminskningsmål på minst 55 procent till 2030 och sitt klimatneutralitetsmål till 2050. Förslaget syftar även till att säkerställa att EU anpassar förordningen till Montrealprotokollet och Kigalitillägget. Förslaget handlar också bland annat om att åtgärda de problem som har identifierats sedan senaste revidering. Kommissionen förslår bl.a. att återvinningskyldigheten för F-gaser utvidgas till att omfatta skumplaster i byggavfall såsom sandwichpaneler och laminerade skivor när de tas bort från byggnader.

Förhandlingarna pågår i miljöarbetsrådet har avslutats och ordförandeskapet fick den 5 april från Coreper mandat för att inleda interinstitutionella förhandlingar.

Länk till mer information:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_2189

Kontaktperson: Maria Ujfalusi

Europeiska plastpakten

Sverige har skrivit under och har ett starkt engagemang i den europeiska plastpakten (European Plastic Pact). Pakten riktar sig till länder och företag som vill ligga i framkant i övergången mot en cirkulär plastekonomi. De företag, myndigheter och organisationer som skriver under pakten åtar sig att arbeta för att nå mål inom design, produktion, användning, återanvändning och återvinning av engångsplast och plastförpackningar under perioden 2020–2025. Svenska företag och organisationer har möjlighet att gå med i pakten och kan kontakta Naturvårdsverket för mer information.

Länk till mer information:

[Home - European Plastics Pact](#)

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

Internationellt plastarbete

Naturvårdsverket arbetar för att stärka regelverken kring hantering av plast och plastavfall i olika globala processer och konventioner. Det inkluderar bl.a. att stötta Regeringskansliet i förhandlingarna av det Globala avtalet om plastföreningar, arbete i de regionala havskonventionerna HELCOM och OSPAR och medverka i Baselkonventionens partnerskap för plastavfall.

Kontaktperson: Helén Klint

Baselkonventionens 16:e partsmöte (COP16)

Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande avfallstransporter och omhändertagande av farligt avfall genomför sitt 16:e partsmöte den 1 – 12 maj 2023 i Geneve. Naturvårdsverket deltar i förberedelsearbete och förhandlingar inom ramen för det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd. EU och dess medlemsstater vill vidareutveckla och förstärka genomförandet av Baselkonventionen och arbetar för att

- vidareutveckla och anpassa Baselkonventionen (BC) för att möta dagens globala utmaningar med avfall, t.ex. POPs-, plast-, batteri- och elektronikavfall,
- BC tydligare ska styra mot en mer hållbar hantering och bättre kontroll av gränsöverskridande transport av avfall, med särskilt fokus på att utveckla konventionen för att säkerställa att avfallsutmaningar inte exporteras till tredje länder som inte har möjlighet att ta omhand avfallet på ett säkert sätt för människors hälsa och miljön,
- stärka BC genomförande och skydda utsatta parter och förhindra illegala transporter bl.a. genom tekniska vägledningar och förtydligande av tolkningar av vissa rättsliga termer.

Länk till mer information: [COP.16 \(basel.int\)](https://www.basel.int/COP16)

Kontaktperson: John Lotoft

Revidering av Industriutsläppsdirektivet (IED)- BAT-slutsatser för deponier

Den 5 april 2022 antog kommissionen lagförslaget om översyn av industriutsläppsdirektivet och EPRTR-förordningen. Det föreslås bland annat att deponeringsdirektivet bör tillåta antagande av BAT-slutsatser (slutsatser om bästa möjliga teknik) för deponier enligt industriutsläppsdirektivet. Ett reviderat direktiv förväntas beslutas under 2023. Framtagandet av BAT-slutsatser för deponier kommer troligen att bli först ut i nästa revisionsrunda, eftersom det idag helt saknas BAT-slutsatser på området. Processen för detta kan dra igång redan i december 2023.

Länk till mer information:

https://ec.europa.eu/environment/publications/proposal-revision-industrial-emissions-directive_en

Kontaktperson: Jenny Håkansson

EU:s miljöavtryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF)

EU:s miljöavtrycksmetod utvecklades under pilotfasen 2013–2018 och har fortsatt att utvecklas under övergångsfasen som tog vid 2019. Inom den gröna given nämns i EU:s handlingsplan för den cirkulära ekonomin miljöavtrycksmetoden som viktig inom två olika initiativ; hållbara produkter (Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR)) där Kommissionen publicerade förslag till förordning 30 mars 2022 och initiativet om gröna produkter som beräknas publiceras senare under 2022. Inom ESPR görs nuvarande ekodesigndirektiv för energirelaterade produkter om till en ekodesignförordning för i princip alla produkter och miljöavtryck föreslås kunna användas för att ställa hållbarhetskrav på produkter och användas i märkning, för gröna produkter föreslås miljöavtryck kunna användas för att bevisa miljöprestanda hos produkter.

Inom uppdatering av det nuvarande batteridirektivet till en batteriförordning föreslås vidare att miljöavtrycksmetoden används för att beräkna koldioxidavtryck från batterier. Föreslagna nya beräkningsregler för solceller under Ekodesigndirektivet refererar också till beräkning av koldioxidavtryck enligt miljöavtrycksmetoden. I den pågående uppdateringen av det befintliga Ekodesigndirektivet lyfts väsentliga delar, såsom val av miljöpåverkanskategorier och allokeringar vid användning av återvunnet material, in i MEErP-metoden som används för att beräkna miljöpåverkan från produktgrupper.

Naturvårdsverket har varit aktiv i miljöavtrycksarbetet, framför allt via Swedish Life Cycle Centers PEF-expertgrupp och projektet Miljöavtryck i Sverige samt inom Nordic Environmental Footprint group (NEF). Naturvårdsverket sitter också med i den s.k. *Member state expert groups* för resurseffektivitet, cirkulär ekonomi, hållbar konsumtion och produktion (IPP/SCP), och undergruppen för miljöavtryck (EF-subgrupp) samt undergruppens tekniska rådgivningsgrupp (TAB).

Naturvårdsverket och Svenskt Näringsliv driver sedan 2011 ett projekt för bättre samverkan i EU-frågor. Inom det finns Samverkansgruppen för resurseffektivitet och produktpolicys, REP, (tidigare ARM), som följer Kommissionens arbete. ARM har bl.a. anordnat en workshop om indikatorer för resurseffektivitet och ett seminarium om miljöavtryck. Dokumentation finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Naturvårdsverket driver sedan 2022 en myndighetssamverkan för livsmedel och miljöavtryck med representanter för Jordbruksverket, Livsmedelsverket HaV, Konsumentverket samt RISE.

Kommissionen om miljöavtryck:

[Single Market for Green Products - Environment - European Commission \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Swedish Life Cycle Centers projekt Miljöavtryck i Sverige:

[Environmental footprint in Sweden – increased competence and communication](#)
[| Swedish Life Cycle Center - Swedish Life Cycle Center](#)

Kontaktperson: Björn Spak

Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning

Cirkulär ekonomi och hållbart och resurseffektivitet är nyckelområden för att minska miljöeffekter från produktions- och konsumtionssystemen i Europa. 1 januari 2022 implementerades en ny struktur och nya arbetssätt i EEA-nätverket. I EEA-gruppen för Cirkulär ekonomi och materialanvändning kommer EEA och EEA:s medlemsländer att samarbeta kring att förbättra kunskapsläget och övervakningen av omställningen till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi genom ett systemperspektiv och olika metoder och analytiska tillvägagångssätt bla. som en del av uppföljning av den europeiska gröna given.

Överordnad EEA-grupp: Circular economy and resource use:

Kontaktperson: Christina Jonsson (nationell gruppleddare)

Tematiska grupper:

1. Circular economy monitoring

Kontaktperson: Christina Anderzén och Ida Björkefall

2. Waste prevention and management

Kontaktperson: Christina Jonsson och Fredrik Khayati

3. Sustainable production and consumption/key product value chains

Kontaktperson: Fredrik Khayati och Åsa Ekberg-Österdahl

4. Material flows and resource use/efficiency

Kontaktperson: Björn Spak och Christina Anderzén

Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns

Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att hantera rapportering till EU samt transfereringar av medel kopplat till avgiften på icke materialåtervunna plastförpackningar ("plastförpackningsavgiften" under [EUs långtidsbudget \(MFF\) från 2021-2027](#)). Utgångspunkten med EUs långtidsbudget är att finansiera en grön omställning och omstart efter pandemin – en grön återställning och att hantera bortfallet av EU-avgifter till följd av Brexit. Finansieringen sker dels via egna medel som medlemsländerna (MS) ställer till förfogande samt de medel som kommissionen lånar upp med MS egna medel som säkerhet. Plastavgiften är en del av de sk egna medel som MS tillhandahåller där avgiften till EU bland annat baseras på prognoser av mängd materialåtervunna plastförpackningar. Plastavgiften trädde i kraft 1 jan 2021.

Vissa beslut och grundläggande regelverk för detta ändamål är beslutade medan detaljer är under utveckling. De övergripande besluten om EU:s långtidsbudget inklusive EU-förordningen om att MS ska tillgängliggöra egna medel beslutades i slutet av 2020. Mer formalia om den nya intäktskomponenten finns att läsa i regeringskansliets fakta PM 2019/20:FPM49 till Riksdagen.

Samhällsavdelningens Avfallsstatistikverksamhet, Sg, ansvarar för rapporteringsdelen av uppdraget. Ff ansvarar för transaktionsdelen av uppdraget. *Kontaktperson: Agnes Willén*

Rapportering om återanvändning till Eu kommissionen

Naturvårdsverket ska samla in och rapportera kvantitativa och kvalitativa uppgifter om återanvändning för året 2021 till Eu-kommissionen. Enligt avfallsdirektivet 2008/98/EG ska alla EU:s medlemsstater vidta lämpliga åtgärder för att främja återanvändning av produkter och förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation samt användning av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder. Medlemsstaterna ska även övervaka och bedöma genomförandet av åtgärderna genom att mäta återanvändningen.

I syfte att övervaka återanvändningen och för att öka kunskapen om återanvändningsinsatser har EU-kommissionen beslutat om metod och format för hur medlemsländerna ska rapportera om återanvändning, både vad gäller kvalitativa och kvantitativa uppgifter enligt genomförandebeslut (EU) 2021/19. Första rapporteringen ska ske 30 juni 2023 och därefter ska kvalitativa uppgifter rapporteras varje år och kvantitativa uppgifter vart tredje år.

Offentliga myndigheter kan rapportera insatser för ökad återanvändning som vidtagits för 2021 och 2022 på Naturvårdsverkets webbsida [här](#).

Kontaktperson: Fredrik Khayati (Kvantitativa uppgifter) och Yvonne Augustsson (kvalitativa uppgifter)

REGERINGEN

Regeringen strategi och handlingsplan för cirkulär ekonomi

Den svenska regeringen beslutade den 9 juli 2020 om ”Cirkulär ekonomi – strategi för omställning i Sverige”. Strategin slår fast regeringens övergripande vision för en effektiv resursanvändning i giftfria cirkulära flöden som ersätter jungfruliga material. Åtgärder och insatser för att genomföra visionen är nödvändiga för att nå miljö- och klimatmålen och de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030. I januari 2021 presenterades en första handlingsplan med aktuella styrmedel och åtgärder som antingen är beslutade eller som regeringen har för avsikt att besluta om. Fyra fokusområden pekats ut där åtgärder är särskilt viktiga:

- Hållbar produktion och produktdesign
- Hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster
- Giftfria och cirkulära kretslopp
- Drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Av de 100 åtgärder som ingår i handlingsplanen har Naturvårdsverket ett utpekat ansvar i cirka 20 stycken. Åtskilliga av dessa har en direkt koppling till

avfallsområdet och är utformade som regeringsuppdrag. Andra myndigheter som pekas ut i handlingsplanen är bland annat Kemikalieinspektionen, Energimyndigheten, Upphandlingsmyndigheten och Konsumentverket.

Fler nationella strategier och handlingsplaner med bäring på cirkulär ekonomi och som kompletterar de redan lanserade, är att vänta. I februari lanserades Sveriges handlingsplan för plast:

<https://www.regeringen.se/rapporter/2022/02/sveriges-handlingsplan-for-plast/>

För mer information:

[Regeringens arbete med omställning till cirkulär ekonomi - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/om-regeringen/arbete-med-omstallning-till-cirkular-ekonomi/)

Kontaktperson: Åsa Ekberg Österdahl

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Naturvårdsverket ska samordna uppdraget som också givits till Kustbevakningen, Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten samt länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län. Uppdraget baseras på den skrivelse med lägesbild och åtgärdsförslag för att motverka avfallsbrott som Naturvårdsverket och de nio andra myndigheter lämnade till regeringen den 7 mars 2022. I skrivelsen beskrev myndigheterna bristerna i samverkan kring avfallsbrott. En djupare samverkan skulle ge ökade möjligheter för berörda myndigheter att dela information och genomföra gemensamma kontroller.

Kontaktpersoner: Erik Stigell, projektledare

Regeringsuppdrag om kriteriet yrkesmässig och om kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport

Deluppdrag 2 inom RU: Ytterligare åtgärder mot brottslighet inom avfallsområdet

Naturvårdsverket ska analysera hur uttrycket yrkesmässig kan förtydligas i avfallsförordningen (2020:614) och om det finns behov av att ändra bestämmelserna om tillstånd och anmälan för transport av avfall, inklusive kriterier för att beviljas tillstånd, samt vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.

Kontaktpersoner: Malin Söderlund och John Petersson

Regeringsuppdrag om att minska möjligheterna att utnyttja systemet med anmälningspliktiga verksamheter.

Deluppdrag 3 inom RU: Ytterligare åtgärder mot brottslighet inom avfallsområdet

Naturvårdsverket ska analysera behovet av att ytterligare reglera hanteringen av bygg- och rivningsavfall och annat avfall som är av särskilt intresse för

kriminella och oseriösa aktörer inom anmälningsskyldiga verksamheter. Naturvårdsverket ska vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.

Kontaktperson: John Petersson

Regeringsuppdrag rätt plast på rätt plats

Naturvårdsverket har fått i uppdrag att kartlägga och utveckla metodik för plastflöden, utreda och redogöra för vilken typ av plast som passar var, undersöka förekomst av utsorteringskrav och föreslå ytterligare samt utreda övriga styrmedel och åtgärder som kan bidra till att rätt plast hamnar på rätt plats.

Kontaktperson: Sara Nilsson, projektledare

Utveckla samverkan för Sveriges delar av en hållbar europeisk batterivärdekedja

Naturvårdsverket ska tillsammans med Statens energimyndighet och Sveriges geologiska undersökning fortsätta att utveckla samverkan för Sveriges delar av en hållbar europeisk batterivärdekedja. Myndigheterna ska fortsatt utveckla en bred dialog och samverkan kring batterirelaterade förutsättningar, tillsammans med relevanta aktörer från hela batterivärdekedjan. Myndigheterna ska även föreslå ändamålsenliga indikatorer för utvecklingen av en hållbar batterivärdekedja samt föreslå en tillhörande plan för uppföljning och utvärdering av utvecklingen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (blivande Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 1 december 2023 och Statens energimyndighet har det sammanhållande ansvaret för redovisningen.

[Här](#) hittas information om det tidigare samverkansuppdraget som pågick mellan 2020 och 2022.

Kontaktperson: Daniel Berlin, projektledare

Nationell plastsamordning

Nationell plastsamordning ska vara en drivande och samlade kraft i Sveriges arbete med att nå en hållbar plastanvändning. Naturvårdsverket har samordningsansvaret och ska samla in och förmedla kunskap samt främja dialog och samverkan mellan alla berörda aktörer.

Nationell plastsamordning ordnar webinarier, samverkansforum så som arbetsgrupper och sammanställer kunskap. Vi har också tagit fram en färdplan för hållbar plastanvändning.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/annesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning>

Gå också gärna in och anmäl dig för utskick, deltagande etc:

<https://www.naturvardsverket.se/annesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning/delta-i->

plastsamordningen/#:~:text=Du%20kan%20delta%20i%20plastsamordningen,sa mla%20in%20och%20sprida%20kunskap.

Vad som är på gång inom plast hittar du här:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/>

Naturvårdsverket ska även redovisa hur myndigheten har arbetat för att öka den hållbara plastanvändningen och minska plast i hav och natur, exempelvis genom den nationella plastsamordningen.

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

Ökad återvinning och återanvändning av elustrustning

Naturvårdsverket ska se över statistikförsörjning, rapporteringskrav och målsättningar för hantering av elustrustning i syfte att öka insamling, återanvändning och återvinning.

Naturvårdsverket ska särskilt undersöka hur de befintliga återvinningsmålen i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elustrustning skulle kunna kompletteras med andra mål som ger ytterligare incitament för att öka återanvändning, förberedelse för återanvändning samt en ökad kvalitet i materialåtervinningen. Naturvårdsverket ska också utreda om de uppgifter som producenterna och insamlingssystemen i dag rapporterar behöver förändras eller kompletteras.

Uppdraget och förslag till författningsändringar ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 oktober 2023.

Kontaktperson: Anders Hallberg

Regeringsuppdrag - vägledning och riktlinjer för återanvändbara matlådor och muggar

Den 3 november 2021 beslutade regeringen att införa krav på att den som tillhandahåller dryck eller snabbmat ska erbjuda en möjlighet att få maten eller drycken serverad i återanvändbara muggar och matlådor, 17–20 §§ förordningen (2021:996) om engångsprodukter.

Kraven gäller inte den som serverar snabbmat i en engångsmugg eller engångsmatlåda som enbart består av papper eller kartong eller den som serverar dryck eller snabbmat i färre än 150 engångsmuggar och engångsmatlådor per dag.

Regeringen har gett Naturvårdsverket och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram vägledning och riktlinjer för berörda aktörer. Vägledning och riktlinjer ska avse:

1. hygienkrav i linje med gällande lagstiftning för livsmedelssäkerhet vid hantering (inklusive rotation) av återanvändbara muggar och matlådor, särskilt för mat och dryck som äts eller dricks på annan plats än i restaurangens lokaler (take away),
2. när och hur medhavda återanvändbara muggar och matlådor bör användas,

3. vilka återanvändbara muggar och matlådor som bör användas för att uppnå livsmedelssäkerhet och miljönytta.

I arbetet med att ta fram vägledning och riktlinjer ska Naturvårdsverket och Livsmedelsverket föra dialog med branschens aktörer och andra intressenter. Naturvårdsverket ska också utifrån dessa dialoger och inom ramen för sitt bemyndigande, identifiera behov av undantag från de krav som gäller för muggar och matlådor.

Vi arbetar tillsammans med Livsmedelsverket och kommer publicera vägledning och information i takt med att vi tar fram den. Aktuell vägledning finns här: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/plast/erbjuda-servering-i-ateranvandbara-muggar-och-matlador/>

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

Regeringsuppdrag: Globala standarder för plastprodukter

Naturvårdsverket ska inför kommande internationella förhandlingsmöten om en global överenskommelse för plast ta fram underlag för att främja framtagandet av globala standarder för cirkulära och giftfria plastprodukter. Naturvårdsverket kommer ta fram förslag på designkriterier för en hållbar plastanvändning som kan följas upp med hjälp av standarder. Naturvårdsverket ska inför detta ta stöd av Svenska institutet för standarder, och vid behov designhögskolor och tekniska universitet. Naturvårdsverket ska också inhämta synpunkter från näringslivet på lämpligt sätt. Uppdragets resultat ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 1 november 2023.

Kontaktperson: Frida Änghede

Regeringsuppdrag om producentansvar för förpackningar

Naturvårdsverket ges i uppdrag att följa utvecklingen av hur den nya förordningen om producentansvar för förpackningar (förpackningsförordningen) och dess tillämpning främjar att avfallshanteringen för förpackningsavfallet är effektiv för samhället. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) den 1 mars 2028.

Kontaktperson: Maria Arwidsson

Regeringsuppdrag om resursbehov för att förebygga, upptäcka och stävja avfallsbrott

Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att sammanställa behovet av de resurser och förstärkningar inom tillsynsmyndigheternas verksamhet som krävs för att förebygga och upptäcka avfallsbrottslighet, inklusive driva ärenden där sådan brottslighet har upptäckts. Inom uppdraget ska Naturvårdsverket inhämta information från länsstyrelser och kommuner.

Regeringsuppdraget har lämnats i Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2023 och ska slutredovisas genom en skrivelse till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 29 februari 2024.

Kontaktperson: Sofie Säterhall

Åtgärder för att öka materialåtervinningen av kommunalt avfall

Naturvårdsverket ska utreda vilka åtgärder som krävs för att Sverige ska nå målen om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall i EU:s avfallsdirektiv. Uppdraget ska delredovisas den 25 mars och slutredovisas den 31 oktober 2023.

Delredovisningen ska innehålla en analys av vilken potential som olika avfallsfraktioner har för att bidra till måluppfyllelse samt var förändringar bör ske för respektive avfallsfraktion och avfallsflöde. Det ska även ingå en kortfattad beskrivning av vilka brister som kan finnas i den statistik som ligger till grund för uppföljningen av målen och vilken effekt dessa kan ha på uppföljningen.

Slutredovisningen ska innehålla nödvändiga författningsändringar för de åtgärder som krävs för att nå målen och för att komma till rätta med de brister som identifierats i delredovisningen.

Kontaktperson: Johanna Enberg

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet

Naturvårdsverket tillsammans med Länsstyrelserna i Skåne, Västra Götaland, Stockholm, Norrbotten och Gävleborg, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket lämnade över redovisningen av regeringsuppdrag Förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet till regeringen den 7 mars 2022

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/regeringsuppdrag/slutredovisade-regeringsuppdrag/forstarkta-insatser-mot-brottslighet-inom-avfallsområdet/>

Kontaktpersoner: Henrik Sandström och Margareta Eriksson

Regeringsuppdrag: Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar

Naturvårdsverket hade i uppdrag att analysera om ansvaret för kommunalt avfall bör förändras avseende vissa enskilda avfallsströmmar. I uppdraget ingick även att beakta skyldigheterna att rapportera uppgifter till EU.

Naturvårdsverket förslår att ansvaret för tre avfallsströmmar förändras, vilket innebär:

- en avgränsad valfrihet för avfall från detaljhandeln,

- att använt matfett som uppstår vid yrkesmässig beredning av livsmedel undantas från det kommunala ansvaret och
- att kommunerna får ett tydligt ansvar för utgrävda massor med invasiva främmande arter från hushållen.

I redovisningen lämnas även förslag till nya avfallskoder för avfall med invasiva främmande arter, eftersom det är viktigt att tydliggöra ansvaret och säkerställa att avfallet behandlas på ett sådant sätt förhindra en spridning av invasiva arter.

Länk till redovisningen:

[Ansvar för kommunalt avfall avseende vissa enskilda avfallsströmmar \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktpersoner: Helen Sundell och Milla Sundström

Öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser

Gamla avfallsdeponier från tidigare gruvbrytning och anrikning, till exempel varphögar och sandmagasin, är återigen intressanta på grund av sitt innehåll av metaller och mineral. Så även gruvavfall vid aktiva gruvverksamheter.

Återvinning av sådana avfall, så kallade sekundära resurser av metaller och mineral, kan därför vara ett komplement till produktion från primär brytning i gruvor.

Regeringen gav därför 2021 i uppdrag åt SGU att tillsammans med Naturvårdsverket arbeta för att öka möjligheterna till hållbar utvinning av mineral och metaller från sekundära resurser. Uppdraget har bestått av provtagning och undersökning av befintliga gruvavfall, ta fram databas och klassificeringsmetod för gruvavfall, bedöma behov av ändringar i nuvarande lagstiftning samt att överblicka resursflöden och spårbarhet gällande kritiska metaller och mineral.

[Öka möjligheterna till hållbar utvinning och återvinning av mineral och metall från sekundära resurser \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktpersoner: Ann-Marie Fällman och Daniel Berlin

Metod för nationella skräpmätningar

Naturvårdsverket ska under 2023 och därefter vartannat år göra nationella skräpmätningar av det skräp som förekommer på platser där kommunen har renhållningsansvar. Resultatet från skräpmätningarna ska, tillsammans med kostnader som kommunerna rapporterar för uppstädning av skräpet, användas för att ta fram produktavgifternas storlek. Resultatet från skräpmätningarna ska även användas för att följa upp målet om minskad nedskräpning.

Inför den första skräpmätningen gav Regeringen Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå hur metodiken för nationella skräpmätningar ska utformas. Själva mätningarna ligger utanför uppdraget.

Länk till mer information:

[Nationella skräpmätningar vartannat år \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Olof Dunsö

FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat)

Föreskrifter differentierad ersättning för förpackningar respektive elutrustning

I avfallsdirektivet har det, genom ett ändringsdirektiv (Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98 EG om avfall), införts bindande minimikrav för system för utökat producentansvar. En del av minimikraven avser en differentierad ersättning som producentansvarsorganisationerna ska ta ut av de producenter som anslutit sig till organisationen.

Enligt principen om likabehandling ska produkters producenter behandlas lika oavsett ursprung eller storlek, utan att lägga en oproportionerlig regelbörda på producenter, inbegripet små och medelstora företag, av små mängder produkter (artikel 8a 1 d avfallsdirektivet). De ekonomiska bidrag som en producent ska betala till en producentansvarsorganisation ska differentieras ”när så är möjligt” med avseende på, till exempel, produkternas hållbarhet, reparerbarhet, återanvändbarhet och materialåtervinningsbarhet, samt till förekomsten av farliga ämnen (artikel 8a.4 b avfallsdirektivet).

Differentierad ersättning är ett ekonomiskt styrmedel som kan användas för att stimulera mer hållbara produktions- och konsumtionsmönster i syfte att utveckla en cirkulär ekonomi. Minimikraven behöver vara genomförda i svensk rätt den 5 januari 2023 (artikel 8 a 7 i avfallsdirektivet).

Förslag på föreskrifter var på remiss sommaren 2022 och beslutades av gd i december 2022. Föreskrifterna ska tillämpas från och med 1 januari 2024.

Kontaktperson: Magdalena Salomonsson

Föreskrifter ersättning till kommuner för insamling av förpackningar

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 om förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Förordningen reglerar att kommunerna tar över ansvaret för insamlingen av förpackningar 1 januari 2024, och fastighetsnära insamling ska vara infört i samtliga kommuner senast 1 januari 2027. Producenterna ska stå för kostnaderna för insamling och behandling av förpackningsavfallet. I och med att kommunerna ges ansvar för insamlingen av hushållens förpackningsavfall, samt för insamling på torg, i parker och på andra populära platser utomhus, regleras också att kommunerna ska få ersättning för sitt insamlingsarbete.

I förordningen finns ett bemyndigande för Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om ersättningen som en kommun har rätt att få när ansvaret för insamlingen av förpackningar tas över av dem.

Naturvårdsverket har tagit fram förslag på föreskrifter som beskriver hur beräkningar av ersättningar till kommunerna ska utföras. Föreskriftens syfte är att fastställa ett transparent beräkningsunderlag, som ger förutsättningar att sammanställa det material som ska ligga till grund när kommunernas ersättningar för deras kostnader för insamling av de vanligast förekommande förpackningsslagen ska beräknas. Föreskriften kommer också att underlätta Naturvårdsverkets arbete vid beräkning av ersättning och beslut om ersättning. Förslag på föreskrift skickas ut på remiss i oktober 2022.

Kontaktperson: Camilla Westlund

Översyn av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall

I samband med genomförandet av avfallspaketet gjordes en justering av föreskrifterna (2004:4) om organiskt avfall och brännbart avfall. Vid det tillfället reviderades dock inte bestämmelserna som reglerar deponering och dispenser, därför ses dessa delar nu över och kommer att justeras vad gäller hänvisningar. Samtidigt görs också en översyn av undantagen från deponeringsförbuden.

Kontaktperson: Jenny Håkansson

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen presenterades 1 oktober 2021 och ska ses som ett av de underlag som tillsynsmyndigheten behöver för i sin planering av miljöbalkstillsynen. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period som sträcker sig mellan 2022–2024. I nuvarande strategin har det tagits fram tre fokusområden för insatser på avfallsområdet nämligen masshantering, illegal avfallshantering och när avfall upphör att vara avfall.

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/nationell-strategi-for-miljobalkstillsynen/>

Kontaktperson: Erika Nygren och Annika Ryegård

Tillsynsvägledning för tillsyn mot illegala avfallsverksamheter och avfallstransporter

Den nationella strategin för miljöbalkstillsyn har ett tillsynsområde som är avfall och där har fokusområdet ”Illegal avfallshantering” valts ut som ett prioriterat område. Under insatsen kommer vägledningsmaterial att arbetas fram som har för avsikt att underlätta för de kommunala tillsynsmyndigheterna att bedriva tillsyn mot illegala avfallsverksamheter och nationella avfallstransporter. Under 2023 kommer en seminarierie att genomföras på olika platser i landet för att sprida materialet och bidra till att bygga upp samverkan mot avfallsbrott mellan myndigheter inom respektive region.

Uppdragsledare; Mats V Kullberg

Naturvårdsverkets föreskrifter om skyldigheter för näringsidkare att lämna uppgifter till statistik om uppkommet avfall

Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om skyldigheter för näringsidkare att lämna uppgift om avfallsstatistik till Naturvårdsverket enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Dessa föreskrifter innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2150/2002 av den 25 november 2002 om avfallsstatistik, i lydelsen enligt kommissionens förordning (EU) nr 849/2010 av den 27 september 2010 samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851.

<https://www.naturvardsverket.se/lagar-och-regler/foreskrifter-och-allmannarad/2023/nfs-2023-2/>

Kontaktpersoner: Lars Viklund och Olof Dunsö

Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten

Naturvårdsverkets handbok 2010:1 om återvinning av avfall i anläggningsarbeten innehåller vägledning kring vilken återvinning som utgör mindre än ringa risk för förorening och som därmed varken är anmälnings- eller tillståndspliktig, det vill säga U-verksamhet. Handboken publicerades 2010. Den har därefter utvärderats och en etappvis översyn av den har påbörjats. Syftet med översynen är bland annat att uppdatera handboken i de delar som inte längre är aktuella samt att ta fram mer vägledning inom detta område.

Naturvårdsverket har nu gett ut följande delar av den nya vägledningen:

1. Undersökning av avfallets innehåll och egenskaper. Delar av vägledningen kan också vara användbar för undersökning av sådana massor och material som inte utgör avfall, då massornas påverkan på människors hälsa och miljö ska bedömas.
2. Sammanställning av rättspraxis. Dokumentet innehåller en sammanställning av den rättspraxis och prejudicerande rättsfall som berör masshantering och återvinning av avfall för anläggningsändamål.
3. Stöd vid bedömning hur avfallsdefinitionen kan tillämpas för massor som uppkommer t.ex. i samband med exploatering. Denna vägledning kommer kompletteras med stöd för tolkning av fler centrala begrepp (vilken remitterades våren 2021) inom området samt vägledning om gällande lagstiftning.

Utöver dessa delar arbetar Naturvårdsverket med en vägledning innehållandes stöd om vad en riskbedömning bör innehålla för att det ska gå att ta ställning till om återvinningen av avfallet är att betrakta som lämplig och säker. Då också prövningsnivån bestäms av föroreningsrisken att återvinna icke-farligt avfall enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) ingår det också att i detta dokument förtydliga under vilka förutsättningar en verksamhet omfattas av anmälnings- respektive tillståndsplikt.

Länkar till mer information:

[Masshantering och användning av massor i anläggningsarbete \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Kristina Widenberg

Vägledning om producentansvar för förpackningar

I och med de nya förordningarna som beslutades under 2018 så arbetar Naturvårdsverket med att uppdatera vägledningen gällande producentansvaret för förpackningar och returpapper. I september 2020 beslutade regeringen att skjuta på vissa bestämmelser i förpackningsförordningen som berör insamlingen av förpackningsavfall. Den 1 januari 2022 upphävs förordningen (2018:1436) om producentansvar för returpapper. Ansvaret för att samla in och materialåtervinna returpapper kommer från detta datum att ligga på kommunerna.

Ny förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar är beslutades sommaren 2022. Förordningen träder i kraft den 1 januari 2023. De nya reglerna ska underlätta för hushåll och verksamheter att sortera sitt förpackningsavfall. En enklare insamling och sortering ska bidra till att producenter kan återvinna mer avfall, att hanteringen av avfall blir mer resurseffektiv och att behoven av nya råvaror minskar vilket ger minskade koldioxidutsläpp. Förordningen innebär att kommuner och producenter får nya roller.

Vägledningen uppdateras löpande på vår webbplats för att vara aktuell kring de olika förändringarna.

Länk till vägledningen:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-forpackningar2/>

Kontaktpersoner: Magdalena Salomonsson och Nina Avdagic Lam

Vägledning och övertagande av ansvar för retursystemet

I och med ändringarna som kom med den nya förpackningsförordningen och tillhörande lagstiftning (miljötillsynsförordningen, avfallsförordningen) så har tillsynsansvaret för retursystemen (pantflaskor och pantbrukar) övergått från Jordbruksverket till Naturvårdsverket. Detta gäller from 1 januari 2023. Naturvårdsverket arbetar med att se till att både vägledning och tillsyn finns på plats.

Kontaktpersoner: Emma Nord Nordén och Maria Arwidsson

Vägledning om åtgärder för att minimera utsläpp av mikroplast från tillverkning och hantering av plast

I redovisning av regeringsuppdrag om källor till mikroplaster och förslag på åtgärder (NV-rapport 6772, juni 2017) föreslogs som åtgärd att en vägledning skulle tas fram. Detta i syfte att medvetandegöra prövningsmyndigheter, tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare om materialförlustproblematiken och ge exempel på lämpliga åtgärder. Det framfördes även att vägledningen bör

utvecklas allteftersom ny kunskap om mikroplast kommer fram. Vägledningen kommer att kompletteras med fler branscher framöver.

Länk till vägledningen:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/plast-och-mikroplast/atgarder-for-att-minimera-utslapp-av-mikroplast/>

Kontaktperson: Sven Bomark

Vägledning om plastbärkassar

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning om rapporteringskrav och informationsskyldighet enligt förordningen om plastbärkassar. Syftet med lagstiftningen är att minska förbrukningen av plastbärkassar och därmed minska nedskräpningen orsakat av dessa samt att främja ett mer effektivt resursutnyttjande.

Den 1 januari 2022 upphävdes förordningen (2016:1041) om plastbärkassar. Bestämmelserna kring bl.a. rapportering plastbärkassar finns nu istället i förpackningsförordningen 2018:1462 fram tills att den nya förpackningsförordningen 2022:1274 träder ikraft 1 januari 2023. Information om regler kring plastbärkassar går nu att hitta i denna vägledning om förpackningar: <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-forpackningar2/>.

Länk till vägledningen:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/producentansvar/producentansvar-for-forpackningar2/>

Kontaktperson: Emma Nord-Norén

Vägledning om engångsplast

Naturvårdsverket har tagit fram vägledning i form av frågor och svar kring reglerna i engångsplast. Vägledningen uppdateras kontinuerligt och kommer att fortgå under närmaste åren allteftersom de nya reglerna träder i kraft.

Länk till vägledning: [Nya krav för engångsplast \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se/nya-krav-for-engangsplast)

Kontaktperson: Jeanette Lyckman

Vägledning om producentansvaret för förpackningar

Naturvårdsverket arbetar med att ta fram vägledning på webbsidan om den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar som träder ikraft 1 januari 2023. Enligt de nya bestämmelserna får kommunerna från 1 januari 2024 ansvar för insamling av förpackningsavfall. Producenter ska ansluta sig till en godkänd producentansvarsorganisation som ansvarar för behandling av avfallet. Vägledningen i form av frågor och svar kommer att uppdateras kontinuerligt.

Länkar till vägledning: [Producentansvar för förpackningar \(naturvardsverket.se\)](https://www.naturvardsverket.se/producentansvar-for-forpackningar)

Kontaktperson: Magdalena Salomonsson

Ändring av föreskrifter om miljörapport

Genom NFS 2021:9 har föreskrifterna om miljörapport fått ett tillägg om att de verksamheter som lämnar miljörapport (med vissa undantag) ska lämna uppgifter om uppkomna och hanterade/behandlade avfallsmängder. Uppgifterna ska lämnas enligt de avfalls- och hanterings-/behandlingskoder som anges i avfallsförordningen (2020:614). Syftet med tillägget är att få in bättre underlag för att producera avfallsstatistik.

Information om vad som ska rapporteras och hur finns här:

[Kompletterande vägledning om rapportering av producerat och hanterat avfall](#)

Kontaktperson: Lars Viklund

Vägledning av transport av begagnade fordon mellan länder

Naturvårdsverket har utvecklat vägledningen om gränsöverskridande transporter av begagnade fordon och tagit fram ny vägledning gällande veteranfordon och historiska fordon.

Länk till vägledningarna:

[Transport av begagnade varor mellan länder \(naturvardsverket.se\)](#) Fordon

[Transport av begagnade varor mellan länder \(naturvardsverket.se\)](#)

Veteranfordon

Kontaktperson: Margareta Eriksson

Uppdaterad vägledning om 29 kap. Miljöprövningsförordningen

Vägledningen om 29 kap miljöprövningsförordningen håller på att uppdateras, bl. a. utifrån ändringarna som började gälla från 1 jan 2023. Den uppdaterade vägledningen väntas bli klar under våren 2023.

Kontaktperson: Jenny Håkansson

Utvärdering av nationell avfallsplan och avfallsförebyggande programmet

Enligt 9 kap. 11 § i avfallsförordningen har Naturvårdsverket ansvar för att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall som uppfyller kraven i artiklarna 28 och 30 i direktiv 2008/98/EG (avfallsdirektivet). Vart sjätte år ska den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggandeprogrammet utvärderas och revideras vid behov.

Den nuvarande nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet Att göra mer med mindre gäller mellan 2018–2023 och det har gått sex år sedan föregående plan och program utvärderades. Med anledning av detta gav Naturvårdsverket, hösten 2022, IVL Svenska Miljöinstitutet i uppdrag att utföra en utvärdering i syfte att identifiera vilka effekter nuvarande plan och program bidragit till. För att bedöma detta har samtliga kommunala avfallsplaner undersökts. 30 intervjuer med berörda aktörer har genomförts och statistik som presenteras i senaste avfallsplanen har följts upp.

Utvärderingen visar att planen och programmet inte har haft någon större betydelse för aktörernas arbete för en mer resurseffektiv avfallshantering. Dock nämner majoriteten av intervjuade aktörer att planen är en bra handbok kring hur avfallshantering fungerar i Sverige. Kommunerna har ofta med de prioriterade områdena som nämns i planen i sina kommunala avfallsplaner. Många privata aktörer anger att den nationella avfallsplanen används som ett medel för att visa för företagsledning och politiker vilka prioriterade områden som är aktuella att arbeta med. Utvärderingen visar att kännedomen om den nationella avfallsplanen är större än det avfallsförebyggande programmet. Ta del av utvärderingen [Möjligheter och utmaningar med avfallsplan och avfallsförebyggande program](#). *En utvärdering av den nationella avfallsplanen och det avfallsförebyggande programmet – Att göra mer med mindre.*

Resultatet kommer att användas som underlag vid framtagandet av en ny nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program. Ny plan och program kommer att tas fram under 2023–2024.

Kontaktpersoner: Christina Jonsson och Yvonne Augustsson

Vägledning om separat insamling av bioavfall

Senast den 1 januari 2024 ska bioavfall från hushåll och verksamheter sorteras ut och samlas in separat. Bioavfall omfattar både biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall (matavfall) och trädgårds- eller parkavfall. Naturvårdsverket har publicerat vägledning om de nya reglerna på webben: [Krav på separat insamling av bioavfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktpersoner: Milla Sundström och Helen Sundell

ÖVRIGT

Aktuell avfallsstatistik

Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för den nationella avfallsstatistiken och flera statistikprodukter har publicerats under 2022–2023.

Avfall i Sverige 2020 som baseras på den officiella statistiken över uppkommet och behandlat avfall i Sverige.

[Fortsatt ökande avfallsmängder och minskad materialåtervinning \(naturvardsverket.se\)](#)

[Avfall i Sverige 2020 \(naturvardsverket.se\)](#)

Statistiken publiceras också på Statistikmyndigheten SCB hemsida [Avfall, uppkommet och behandlat \(scb.se\)](#)

Utifrån den nationella statistiken har mer detaljerad information sammanställts för Byggbranschen, Hushållssektorn, Energibranschen och Tjänstebranscherna. Särskilda statistikblad finns också framtagna för Kommunalt avfall och Bygg- och rivningsavfall. Både branschblad och statistikblad för referensår 2020 finns publicerade under statistik på [Avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Senaste statistiken över uppkommen mängd livsmedelsavfall längs livsmedelskedjan.

[I Sverige slängdes det över en miljon ton livsmedel 2021 \(naturvardsverket.se\)](#)
[Livsmedelsavfall i Sverige \(naturvardsverket.se\)](#)

Sveriges återvinning av förpackningar 2021 med sammanställning av statistik över mängden förpackningar som sätts på marknaden i Sverige, samt mängden förpackningsavfall som genereras och hur detta behandlas.

[Sveriges återvinning av förpackningar – Uppföljning av producentansvar för förpackningar 2021 \(naturvardsverket.se\)](#)
[Förpackningar och förpackningsavfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Statistik för förbrukning av plastbärkassar tas fram varje år, och de senaste uppgifterna finns på webben:

[Förbrukning av plastbärkassar i Sverige \(naturvardsverket.se\)](#)

Statistiken över återvinning av däck i Sverige har fått en egen webbsida:

[Återvinning av däck i Sverige \(naturvardsverket.se\)](#)

Avfallsstatistik används även för uppföljning av flera etappmål för ökad materialåtervinning och avfallsförebyggande arbete inom miljömålssystemet. Senaste uppföljningen finns nu publicerad på [Miljömålen \(naturvardsverket.se\)](#) och etappmålen om avfall återfinns från sidan 300.

Kontaktperson: Agnes Willén

Projekt för genomförandet av nya regler för producentansvar och engångsplast

Under de närmaste åren kommer en rad nya bestämmelser rörande producentansvar och engångsplast träda i kraft i svenska lagstiftning. De flesta har sitt ursprung i EU-lagstiftning så som förordningar, genomförandeakter och direktiv. När det gäller engångsplast och vissa producentansvar har regeringen redan beslutat om nya förordningar och ändringar i befintliga. När det gäller andra producentansvar har regeringen utrett och föreslagit hur bestämmelserna ska genomföras, förslagen har varit ute på remiss och förväntas beslutas under första halvåret 2022. Genomförandet av de nya bestämmelserna innebär många nya uppgifter för Naturvårdsverket och berör många enheter och funktioner från olika avdelningar och arbetet. Naturvårdsverket drev under 2022 ett internt projekt för gemensam planering och samordning av arbetsinsatserna. Projektet omfattar:

- framtagande av nya föreskrifter,
- framtagande av vägledning kring de nya bestämmelserna,
- utveckling av IT-system för och in- och utbetalning av nedskräpningsavgifter och tillsynsavgifter, anmälan av producenter och producentansvarsorganisationer samt rapportering från producenter, producentansvarsorganisationer och kommuner.
- förberedelser för utövande av tillsyn över de nya bestämmelserna,
- framtagande av tillsynsvägledning till kommunerna om deras tillsynsansvar,

- förberedelser för genomförande av skräpmätningar och kommande översyner av nedskräpningsavgiften,
- förberedelser för rapportering av städkostnader från kommunerna,
- säkerställande av att de uppgifter vi behöver för måluppföljning samt rapportering enligt EU-krav kommer in, och
- kommunikationsinsatser.

Dialog för en hållbar textil värdekedja

Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen initierade och drev det treåriga myndighetsinitiativet Dialog för en hållbar textil värdekedja med fokus på miljö och kemikalier (Textildialogen) under åren 2017–2020. Textildialogen var utpekad som en åtgärd i Sveriges Handlingsplan för Cirkulär ekonomi under 2021. Under 2021 genomfördes tre dialoger:

- Textil – Farliga kemiska ämnen i en cirkulär ekonomi (5 maj)
- Textil – pågående EU initiativ (22 september)
- Textil – om livslängd och livet därefter (2 december)

Under 2022 genomfördes Textildialogen 2 på temat *EUs strategi för hållbara och cirkulära textilier* genomfördes onsdagen den 21 september 2022. Ta del av dokumentation från webinarier och spellista till presentationer [här](#).

Textildialogerna genomförs i samarbete med aktörer från hela den textila värdekedjan som textil- och modeföretag, branschorganisationer, innovations- och utbildningsaktörer, forskare, frivilligorganisationer, andrahandsaktörer, avfallshanterare, återvinnare samt kommunföreträdare och andra myndigheter.

Länk för mer information om Dialog för en mer hållbar värdekedja finns [här](#).

Kontaktperson: Yvonne Augustsson och Rebecca Ugglå

Forskningsmedel om hållbar konsumtion

Naturvårdsverket finansierar två syntesanalyser som sammanfattar och analyserar det befintliga kunskapsläge och kunskapsbehov inom delar av hållbar konsumtion. En syntes behandlar ämnet hållbara affärsmodeller medan en annan handlar om miljö- och klimatpåverkan i och utanför Sveriges gränser från svensk produktion och konsumtion av livsmedel. Det övergripande syftet med synteserna är att bidra till policyutveckling för att minska miljö- och klimatpåverkan från svensk konsumtion. Resultat kommer under 2023.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskningsanslaget/pagaende-forskningssatsningar/syntesanalyser-om-hallbar-konsumtion/>

Kontaktperson: Karin Hansen.

Forskningsmedel om avloppsvatten och övergödning

Naturvårdsverket finansierar fyra syntesanalyser som sammanfattar och analyserar det befintliga kunskapsläge och kunskapsbehov inom delar av avloppsvatten. Projekten är inriktad på tre områden: Avloppsvatten som resurs, där två syntesarbeten beviljats medel. Ett syntesarbete har tilldelats medel inom området hållbara material i markbaserade avloppsanläggningar, och ett inom området övergödning i kust och hav i Bottniska viken. Resultat kommer under hösten 2024.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskning/forskningssatsningar-samhalle/synteser-om-avloppsvatten-och-overgodning/>

Kontaktperson: Karin Hansen.

Forskningsprojekt om mikroplaster

Naturvårdsverket finansierar fem pågående forskningsprojekt som ska ge kunskap om mikroplaster och deras källor, spridningsvägar och konsekvenser.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/forskning/miljoforskningsanslaget/pagaende-forskningssatsningar/forskning-om-mikroplast/>

Kontaktperson: Neda Farahbakhshazad

Nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat 2019–2024

Nordiska ministerrådet har tagit fram ett nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat för perioden 2019–2024. Samarbetsprogrammet för miljö och klimat innehåller mål som att hejda förlusten av biologisk mångfald, att minska plastutsläpp i haven, ett gemensamt nordiskt inspel till klimatförhandlingarna och hållbar användning av naturresurser.

Länk till mer information:

[Nordiskt samarbetsprogram för miljö och klimat 2019–2024 \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org/Nordiskt_samarbetsprogram_för_miljö_och_klimat_2019–2024)

Den nordiska arbetsgruppens arbetsgrupp för cirkulär ekonomi (NCE) uppdrag är att bidra till aktiviteter och erfarenhetsutbyte som främjar en omställning till cirkulär ekonomi i Norden.

Länk till mer information:

[Nordisk arbetsgrupp för cirkulär ekonomi \(NCE\) | Nordiskt samarbete \(norden.org\)](https://norden.org/Nordisk_arbetsgrupp_för_cirkulär_ekonomi_(NCE)_|_Nordiskt_samarbete)

Kontaktperson: Christina Jonsson

RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)

RE:Source är en nationell branschöverskridande innovationsarena, en mötesplats för en mängd aktörer inom svensk industri, avfallshantering och forskning.

Regeringen har gett Vinnova, Energimyndigheten och Formas i uppdrag att satsa på strategiska innovationsområden. Där får företag, myndigheter samt universitet och högskolor ökad möjlighet att samverka inom områden som är strategiskt viktiga för Sveriges internationella konkurrenskraft, och för att skapa hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar.

Visionen för RE:Source är att Sverige ska bli världsledande på att minimera och nyttiggöra avfall.

Se hemsidan och anmäl er till nyhetsbrev:

[Hem - RE:Source \(resource-sip.se\)](#)

Nyhetsbrevet Hållbart

Hållbart är ett nyhetsbrev med aktuella reportage, information och statistik om cirkulära flöden och avfallsförebyggande åtgärder. Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger per år. Du som vill få Hållbart direkt till din e-postadress kan bli prenumerant kostnadsfritt. [Här](#) kan du anmäla dig för en prenumeration.

Kontaktperson: Kristina von Rein